

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет психології

Кафедра соціальної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пенітенціарна психологія

Рівень вищої освіти – перший(бакалаврський)

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «25» серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

Загальна інформація

Назва дисципліни	Пенітенціарна психологія
Освітня програма	Психологія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	4 курс, 7 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/course/subscription/through/url/3b529af76969205882e0

2. Опис дисципліни

Мета – розкрити значення даного курсу у структурі практичної діяльності психолога; сформувані наукові уявлення про психологічні основи ресоціалізації осіб, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі; сформувані практичні навички надання психологічної допомоги засудженим, працівникам установ виконання покарання, застосування технологій попередження пенітенціарної злочинності.

Цілі: розкрити завдання, функції й напрями діяльності психологічної служби пенітенціарних установ щодо ресоціалізації засуджених та психологічного супроводу персоналу; розкрити особливості адаптації засуджених, динаміки особистості засуджених у місцях відбування покарання, специфіку групових процесів у середовищі засуджених; оволодіти методами діагностики та корекції особистісних та поведінкових деструкцій засуджених; оволодіти основами розв'язання завдань профілактики пенітенціарної злочинності, підвищення психолого-педагогічної компетентності персоналу.

Загальні компетентності:

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність бути критичним і самокритичним, мислити концептуально, системно, саногенно.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Навички міжособистісної взаємодії, професійно володіти соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.

Здатність працювати у команді.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, адаптація до нових ситуацій у сфері професійної діяльності.

Програмні результати:

Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Тема 1. Пенітенціарна психологія у структурі психологічного знання	Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	Тести Аналіз кейсів
2	Тема 2. Психологія особистості засудженого	Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для	Тести

		фахівців і нефахівців. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	
3	Тема 3. Групи засуджених та їхня характеристика	Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	Тести.
4	Тема 4. Психокорекція засуджених ув'язнених та	Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.	Тести Презентувати методи психокорекції засуджених та ув'язнених, пропоновані різними психотерапевтичними школами.
5	Кризове консультування засуджених	Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців. Формулювати думку логічно, доступно,	Тести Провести по дві сесії кризового консультування із застосуванням запропонованих технік.

		<p>дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p>	
6	<p>Консультування засуджених перед звільненням із застосуванням коучингових технологій</p>	<p>Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p>	<p>Тести Провести по дві консультації із застосуванням коучингових технологій</p>

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття (тематичне оцінювання)	60

Самостійна робота	10
Контрольне завдання	10
Підсумковий тест	20
Максимальна кількість балів	100

Загальна система оцінювання курсу	Тематичне оцінювання – максимально 60 балів (по 10 балів за тему) Виконання самостійної роботи – максимально 10 балів. презентація – максимально 10 балів; Підсумковий тест – максимально 20 балів.			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C		
	60 – 69	D	задовільно	
	50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
Шкала оцінювання: національна та ECTS				
Вимоги до письмової роботи	<p>Вимоги до завдання - презентації. Створення презентації потребує умінь застосовувати інтегровані знання програмного матеріалу дисципліни. Мета презентації – набуття студентами навичок з аналізу власної роботи і публічного представлення результатів дослідження.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Стислий виклад матеріалу, максимальна інформативність тексту. 10-12 слайдів (powerpoint). - Ретельно структурована інформація. - Наявність коротких та лаконічних заголовків, маркованих та нумерованих списків. - Важливу інформацію (наприклад, висновки, визначення, правила тощо) треба подавати великим та виділеним шрифтом і розмішувати в лівому верхньому кутку слайда - Другорядну інформацію бажано розмішувати внизу слайда. - Кожному положенню (ідеї) треба відвести окремий абзац. - Головну ідею треба викласти в першому рядку абзацу. - Використовуйте табличні форми подання інформації (діаграми, схеми) для ілюстрації найважливіших фактів, що дасть змогу подати матеріал компактно й наочно. - Графіка має органічно доповнювати текст. 			

	<ul style="list-style-type: none"> - Пояснення треба розміщувати якнайближче до ілюстрацій, із - якими вони мають з'являтися на екрані одночасно. <p>Усю текстову інформацію потрібно ретельно перевірити на відсутність орфографічних, граматичних і стилістичних помилок.</p> <p>Критерії оцінювання презентації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета: відповідність частин презентації меті та предмету дослідження. 2. Висновки: узагальнення результатів дослідження та їх відповідність меті, формулювання важливих і значущих висновків за темою дослідження. 3. Ключові положення: розкриття теми дослідження з допомогою ключових положень. 4. Структура: логічна послідовність інформації, актуалізація теми дослідження, що пробуджує інтерес, на початку презентації, та завершення із спонуканням до продовження дослідження наприкінці презентації. <p>Вимоги і критерії оцінювання завдання до теми 5.</p> <p>Об'єднатися в пари з одногрупниками й провести по 2 консультації за поданою схемою в ролі психолога і в ролі клієнта. Заповнити форму зворотнього зв'язку. Оцінка «відмінно» ставиться у випадку виконання повного обсягу завдань та за умови заповнення форми зворотнього зв'язку. Оцінка «добре» ставиться у випадку, якщо здобувач виконав не менше 70 % обсягу поставленого завдання і спостерігаються незначні недоліки у заповненні форми. Оцінка «задовільно» ставиться у випадку виконання не менше 50% обсягу завдання і спостерігаються недоліки у веденні документації. Оцінка «незадовільно» ставиться, якщо здобувач не виконав необхідного мінімуму – 50% поставленого завдання.</p> <p>Вимоги і критерії оцінювання завдання до теми 6.</p> <p>Об'єднатися в пари з одногрупниками й провести по 2 коуч-сесії в ролі психолога і в ролі клієнта, застосовуючи моделі VALOR, GROW. Заповнити форму зворотнього зв'язку. Оцінка «відмінно» ставиться у випадку виконання повного обсягу завдань та за умови заповнення форми зворотнього зв'язку. Оцінка «добре» ставиться у випадку, якщо здобувач виконав не менше 70 % обсягу поставленого завдання і спостерігаються незначні недоліки у заповненні форми. Оцінка «задовільно» ставиться у випадку виконання не менше 50% обсягу завдання і спостерігаються недоліки у веденні документації. Оцінка «незадовільно» ставиться, якщо здобувач не виконав необхідного мінімуму – 50% поставленого завдання.</p>
Семінарські заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пенітенціарна психологія у структурі психологічного знання 2. Завдання й функції пенітенціарного психолога. 3. Психологія особистості засудженого. Ресоціалізація неповнолітніх і жінок. 4. Психологія груп засуджених. Групові явища та кримінальна субкультура. 5. Проблематика та технології психологічного супроводу персоналу пенітенціарних установ. 6. Психокорекція засуджених 7. Кризове консультування засуджених/ув'язнених. 8. Застосування коучингових технологій у консультуванні

	засуджених пере звільненням. 9. Групові форми роботи із засудженими.
--	---

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Вили навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські з-тя (тематичне оцінювання)			10		10		10		10		10		10					60
Самостійна р-та													10					10
Контрольне завдання														10				10
Підсумковий тест																20		20
Всього за тиж-нь			10		10		10		10		10		10	10	10	20		100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Федоришин Г.М. Психологія коучингу: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2018. 95 с. 2. Федоришин Г., Рудніцька І. Робоча книга психолога установ ДКВС України: <i>Корекційна робота психолога УВП та СІЗО. Книга 6. Методологічні засади проведення тренінгових занять в умовах позбавлення волі. Книга 7.</i> К.: Видавничий дім «АртЕк», 2021. 3. Федоришин Г., Рудніцька І., Паскевська Ю. Психологічна допомога ув'язненим та засудженим в умовах воєнного стану. Київ, 2022. 136 с. 4. Книга психолога установи виконання покарань та слідчого ізолятора ДКВС України – частина 2 / за заг. ред. О.В. Висоцької – Київ: ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2022. 322 с. 	

5. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної психології, 505 к. гуманітарного корпусу. ksppr@pnu.edu.ua Вул. Шевченка, 57, tel:380342596149
Викладач	кандидат психологічних наук, доцент Федоришин Галина Миколаївна

Контактна інформація викладача	galmf1975@gmail.com
--------------------------------	---------------------

Академічна доброчесність	Політика курсу спрямована на створення атмосфери взаємопідтримки на занятті, активної інтеракції у групі з дотриманням правил академічної доброчесності. При виконанні завдань творчого рівня неприпустимі плагіат та списування.
Пропуски занять (відпрацювання)	Лекційні заняття пропущені без поважних причин не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: написання тематичного тесту, виконання завдань із теми.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	без поважних причин оцінюється трьома балами нижче
Невідповідна поведінка під час заняття	не допускається
Додаткові бали	надаються за наукову та громадську активність студентів (3 бали).
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf).

Викладач Федоришин Г.М.